

31 Οκτωβρίου, 1991

[ΚΟΥΡΡΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ
ΕΥΑΝΓΕΛΟΣ ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ LTD ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ,

Αιτητές,

v.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ, ΜΕΣΩ
ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υποθέσεις Αρ. 470/87, 472/87).

Ο Περί Ανακουφίσεως Οφειλετών (Προσωρινά Διατάξεις) Νόμος του 1979, Ν. 24/79 — Για να κηρυχθεί κάποιος πληγείς ή εκτοπισθείς οφειλέτης και να δικαιούται της προστασίας των προνοιών του Ν. 24/79 πρέπει να κηρυχθεί πληγείς ή εκτοπισθείς οφειλέτης από το αρμόδιο Δικαστήριο — Όταν ο πιστωτής δεν αμφισβητεί ότι ο οφειλέτης είναι πληγείς ή εκτοπισθείς, δεν είναι αναγκαίο να υπάρξει η απόφαση του αρμοδίου Δικαστηρίου — Ο Ν. 24/79 δεν περιέχει καμία πρόνοια που να δίνει εξουσία στον Έφορο Φόρου Εισοδήματος να αποφασίζει κατά πόσο ένα πρόσωπο είναι πληγείς ή εκτοπισθείς στις περιπτώσεις που ο πιστωτής δεν το αναγνωρίζει ούτε το Δικαστήριο το έχει αποφασίσει, και η κατάληξη σε τέτοιο συμπέρασμα από τον Έφορο δεν είναι, κατά συνέπεια, εύλογα επιτρεπτή.

Οι προσφυγές αυτές προσέβαλαν την απόφαση του Εφόρου Φόρου Εισοδήματος να μην επιτρέψει αφαίρεση τόκων από το εισόδημα των αιτητών, επί προπολεμικών δανείων από τη Λαϊκή Τράπεζα Λτδ. Το κεντρικό επίδικο ζήτημα ήταν η ορθότητα του χαρακτηρισμού των πληγέντων που απέδωσε ο Έφορος Φόρου Εισοδήματος στους αιτητές, παρά το γεγονός ότι αυτοί δεν είχαν δικαστικώς κηρυχθεί πληγέντες, χαρακτηρισμός επί του οποίου θεμελιώθηκε και η άρνηση του Εφόρου να επιτρέψει την αφαίρεση των τόκων.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, ακυρώνοντας τις επίδικες αποφάσεις, αποφάσισε ότι:

1. Για να κηρυχθεί κάποιος πληγείς ή εκτοπισθείς οφειλέτης και να δικαιούται της προστασίας των προνοιών του περί Ανακουφίσεως Οφειλετών (Προσωρινά Διατάξεις) Νόμου του 1979,

4 Α.Α.Δ. Aristophanous Ltd κ.ά. ν. Δημοκρατίας κ.ά.

Ν. 24/79, πρέπει είτε να κηρυχθεί πληγείς ή εκτοπισθείς οφειλέτης από το αρμόδιο Δικαστήριο ή τουλάχιστον ο πιστωτής του να τον δέχεται και να τον αναγνωρίζει ως πληγέντα οφειλέτη.

5 Στην απόφαση του Εφετείου *Montedison S.P.A. v. Neoplast Ltd* (1983) 1 C.L.R. 509, αναφέρεται ότι όταν ο πιστωτής δεν αμφισβητεί ότι ο οφειλέτης είναι πληγείς ή εκτοπισθείς, τότε δεν είναι αναγκαίο να υπάρξει απόφαση από το αρμόδιο Δικαστήριο που να κηρύσσει τον οφειλέτη πληγέντα ή εκτοπισθέντα.

10 2. Δεν υπάρχει πουθενά στο Νόμο 24/79 καμιά πρόνοια που να δίνει εξουσία στον Έφορο Φόρου Εισοδήματος να αποφασίζει κατά πόσο ένα πρόσωπο είναι πληγείς ή εκτοπισθείς στις περιπτώσεις που ο πιστωτής δεν συναινεί ότι ο οφειλέτης είναι πληγείς ή εκτοπισθείς. Μια τέτοια απόφαση του Εφόρου δεν είναι εύλογα επιτρεπτή.

15 *Επίδικες αποφάσεις ακυρώνονται χωρίς έξοδα.*

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Μ. Δημητριάδης Λτδ ν. Δημοκρατίας (Προσφυγή Αρ. 186/87 ημερ. 29/9/89) εναντίον της εταιρείας η Α.Ε. 1000

20 *Montedison S.P.A. v. Neoplast Ltd (1983) 1 C.L.R. 509*

Amazon Enterprises Ltd ν. Δημοκρατίας (1991) 4 Α.Α.Δ. 129.

Προσφυγές.

25 Προσφυγές εναντίον της απόφασης Εφόρου Φόρου Εισοδήματος να μην επιτρέψει αφαίρεση τόκων από το εισόδημα των αιτητών πάνω σε προπολεμικά δάνεια που συνήψαν για τις εμπορικές του δραστηριότητες με τη Λαϊκή Κυπριακή Τράπεζα Λτδ.

Γ. Τριανταφυλλίδης, για τους αιτητές.

30 *Ε. Ιωσηφίδου (κα), Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για Α. Ευαγγέλου, Ανώτερο Δικηγόρο της Δημοκρατίας, για τους καθ' ων η αίτηση.*

Cur. adv. vult.

ΚΟΥΡΡΗΣ, Δ. ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Οι προσφυγές αυτές αφορούν την απόφαση του καθ' ου η αίτηση, Εφόρου Φόρου Εισοδήματος, να μην επιτρέψει αφαίρεση τόκων από το εισόδημα των αιτητών, πάνω σε προπολεμικά δάνεια που αυτοί συνήψαν για τις εμπορικές τους δραστηριότητες με τη Λαϊκή Κυπριακή Τράπεζα Λτδ. 5

Τα γεγονότα σε συντομία είναι τα εξής: Η αιτήτρια Εταιρεία είναι Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης, που ιδρύθηκε στις 20/7/71 και τα έσοδα της προέρχονταν από εμπορία ξυλείας και άλλων οικοδομικών υλικών. Η έδρα της και η το κέντρο των εργασιών της βρίσκονταν στην περιοχή της Μίας Μηλιάς που το 1974 καταλήφθηκε από τα τούρκικα στρατεύματα εισβολής. 10

Η αιτήτρια Εταιρεία υπέβαλε ενστάσεις για φορολογίες που της επιβλήθηκαν για τα φορολογικά έτη 1979-1983 μέσω του Λογιστή της στις 10/4/81 και 31/1/86 (Παραρτήματα Ε και F της ένστασης). Ο καθ' ου η αίτηση, Έφορος Φόρου Εισοδήματος, μετά από εξέταση της όλης υπόθεσης, πήρε απόφαση για τις πιο πάνω ενστάσεις και απέστειλε στην αιτήτρια Εταιρεία επιστολή ημερομηνίας 23/3/87 (Τεχνήριο 1 της αίτησης) με την οποία διατήρησε την αρχική του απόφαση. 15 20

Η απόφαση του καθ' ου η αίτηση, Εφόρου Φόρου Εισοδήματος, που περιέχεται στην πιο πάνω επιστολή του, έχει ως εξής: 25

"(α) το εισόδημά σας για τα έτη 1979 μέχρι 1983 έχει κατά καιρούς συζητηθεί και συμφωνηθεί με τους ελεγκτές σας. Λεπτομέρειες δε, σας έχουν δοθεί στις επιστολές μου ημερομηνίας 14.2.81 και 30.12.85 που εστάλησαν στους ελεγκτές σας. 30

(β) Ο ισχυρισμός των ελεγκτών σας, που περιέχεται στην επιστολή τους ημερ. 19.1.87, ότι η εταιρεία σας δεν έχει κηρυχθεί εκταπισθείσα ή πληγείσα, δεν ευσταθεί, διότι σύμφωνα με δικές σας δηλώσεις στα έντυπα έκτα- 35

κτης εισφοράς (I.R. 265) ημερομηνίας 26.3.75, 1.7.75, 9.10.75, 15.1.76 η επιχείρησή σας έχει κηρυχθεί πληγείσα δυνάμει αποφάσεως του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων υπό αριθμόν ΥΕ/110/74/236.

- 5 (γ) Βάσει του Περί Ανακουφίσεως Οφειλετών Νόμου αρ. 24/79, παράγρ. 4(1) ουδείς τόκος επιβαρύνεται, χρεώνεται ή εισπράσσεται επί οφειλής εκτοπισθέντος ή πληγέντος οφειλέτου. Διά τούτο οι τόκοι της περιόδου 15.8.74 μέχρι 31.12.78, που εμπίπτουν στες
- 10 πρόνοιες του προαναφερθέντος Νόμου και οι οποίοι σύμφωνα με τους λογαριασμούς που υποβάλετε δια το έτος 1979 ανέρχονταν σε £19,337 δεν επιετράπησαν. Σαν επακόλουθο αυτής της απόφασής μου η ζημιά των £1,685 που παρουσίασε ο προσδιορισμός που υπόβα-
- 15 λαν οι ελεγκτές σας μετετράπη σε £17,652 κέρδος."

- Όπως φαίνεται από την πιο πάνω επιστολή ο Έφορος Φόρου Εισοδήματος αποφάσισε να μην επιτρέψει την αφαίρεση των τόκων από το φορολογητέο εισόδημα των αιτητών για τα δάνεια που σύναψαν οι αιτητές πριν από
- 20 το 1974 για τις εμπορικές τους δραστηριότητες, διότι κατά τον ισχυρισμό τους οι αιτητές είναι πληγέντες οφειλέτες και δικαιούνται της προστασίας του περί Ανακουφίσεως Οφειλετών (Προσωρινά Διατάξεις) Νόμου 24/79, σύμφωνα με τον οποίο ουδείς τόκος επιβαρύνεται, χρεώ-
- 25 νεται ή εισπράσσεται επί οφειλής εκτοπισθέντος ή πληγέντος οφειλέτη.

Το άρθρο 4(1) του περί Ανακουφίσεως Οφειλετών (Προσωρινά Διατάξεις) Νόμου 24/79, όπως τροποποιήθηκε, έχει ως εξής:

- 30 "4(1) Παρά τας διατάξεις οιαδήποτε ετέρου Νόμου διαρκούσης της περιόδου της αναφερομένης εις το εδάφιο (1) του άρθρου 3 ουδείς τόκος επιβαρύνεται, χρεώνεται ή εισπράττεται επί οφειλής εκτοπισθέντος ή πληγέντος οφειλέτου."
- 35 Πρέπει να σημειωθεί ότι δεν αμφισβητείται ότι ο τόκος

που χρεώνεται σε δάνεια για εμπορικές δραστηριότητες αφαιρείται από το φορολογητέο εισόδημα του φορολογουμένου σαν έξοδα γενόμενα εξ' ολοκλήρου και αποκλειστικά για την παραγωγή εισοδήματος. Στην παρούσα περίπτωση, δεν αμφισβητείται ότι τα δάνεια επί των οποίων χρεώνονται οι επίδικοι τόκοι είναι δάνεια που συνάφθηκαν από τους αιτητές για τις εμπορικές τους δραστηριότητες και επομένως αν δεν υπήρχε ο Νόμος 24/79 τότε οι αιτητές θα δικαιούνταν να τους αφαιρούν από το φορολογητέο τους εισόδημα. 5 10

Ο δικηγόρος των καθ' ων η αίτηση βασίστηκε στην υπόθεση *M. Δημητριάδης Λτδ. v. Δημοκρατίας*, (υπόθεση αρ. 186/87 που εκδόθηκε στις 29/9/89 - εναντίον της εκκρεμεί η Α.Ε. 1000) και υπέβαλε ότι έχει πλέον καθιερωθεί νομολογιακά ότι, το να θεωρείται μια Εταιρεία ως πληγείσα εντός της εννοίας του περί Ανακουφίσεως Οφειλετών (Προσωρινά Διατάξεις) Νόμου 24/79, όπως τροποποιήθηκε, δεν εξαρτάται από το γεγονός αν αυτή έχει προηγουμένως κηρυχθεί ως τέτοια από αρμόδιο Δικαστήριο. 15

Στην προκειμένη περίπτωση, ο δικηγόρος του καθ' ου η αίτηση ανέφερε ότι η αιτήτρια Εταιρεία, σύμφωνα με τις δικές της δηλώσεις σε έντυπα για έκτακτη εισφορά, έχει κηρυχθεί πληγείσα με απόφαση του Υπουργού Εργασίας. Επίσης, ανέφερε ότι η αιτήτρια Εταιρεία ισχυρίζεται ότι είναι πληγείσα σε αίτησή της στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας και ζητά απόφαση του Δικαστηρίου για σκοπούς δανειστών της, που είναι η Λαϊκή Κυπριακή Τράπεζα Λτδ. Ο δικηγόρος του καθ' ου η αίτηση υποστήριξε ότι ο ισχυρισμός του δικηγόρου της αιτήτριας Εταιρείας ότι αυτή δεν έχει κηρυχθεί ως πληγείσα από αρμόδιο Δικαστήριο, ώστε να θεωρείται τέτοια σύμφωνα με τον προαναφερθέντα Νόμο, δεν ευσταθεί. Προς υποστήριξη της πιο πάνω θέσης του, ο δικηγόρος του καθ' ου η αίτηση έκαμε αναφορά στις υποθέσεις *Montedison S.P.A. v. Neoplast Ltd* (1983) 1 CLR 509, *M. Δημητριάδης Λτδ. v. Δημοκρατίας* (ανωτέρω) και *Amazon Enterprises Ltd. v. Δημοκρατίας* (1991) 4 Α.Α.Δ. 129. 20 25 30 35

- Η θέση των αιτητών είναι ότι η αίτηση της αιτήτριας Εταιρείας στο Υπουργείο Εργασίας για να κηρυχθεί ως πληγείσα, καταχωρήθηκε με βάση τον περί Τετρατισμού Απασχολήσεως (Προσωρινά Περιοριστικά Διατάξεις) Νόμο 50/74, ο οποίος ουδεμία απολύτως σχέση έχει με τον 5 περί Ανακουφίσεως Οφειλετών (Προσωρινά Διατάξεις) Νόμο του 1979. Ο δικηγόρος των αιτητών υπέβαλε ότι ο λόγος που επικαλούνται οι καθ'ων η αίτηση για τη μη αφαίρεση των τόκων ότι δηλαδή οι αιτητές είναι πληγέ- 10 ντες οφειλέτες εντός της εννοίας του Νόμου 24/79, δεν ευσταθεί. Για να κηρυχθεί κάποιος πληγείς ή εκτοπισθείς οφειλέτης και να δικαιούται της προστασίας των προνοιών του Νόμου 24/79, πρέπει είτε να κηρυχθεί πληγείς ή εκτοπισθείς οφειλέτης από το αρμόδιο Δικαστήριο ή του- 15 λάχιτον ο πιστωτής του να τον δέχεται και να τον αναγνωρίζει ως πληγέντα οφειλέτη.

- Συμφωνώ με τη θέση του δικηγόρου των αιτητών η οποία υποστηρίζεται από την υπόθεση *Montedison S.P.A. v. Neoplast Ltd.* (ανωτέρω). Η υπόθεση εκείνη είναι του 20 Εφετείου και αναφέρει ότι όταν ο πιστωτής δεν αμφισβητεί ότι ο οφειλέτης είναι πληγείς ή εκτοπισθείς, τότε δεν είναι αναγκαίο να υπάρξει απόφαση από το αρμόδιο Δικαστήριο που να κηρύσσει τον οφειλέτη πληγέντα ή εκτοπισθέντα. Ο πρωτόδικος Δικαστής αναφέρει στην απόφα- 25 σή του τα εξής (στη σελίδα 511 της απόφασης του Εφετείου):

- "Therefore where it is admitted, as in this case, that the debtor is displaced it is unnecessary that these facts should first be declared or acknowledged by the Debtors 30 Relief Court before a displaced or stricken debtor can validly set up the provisions of Law 24/79 as a shield in an action for the recovery of a debt covered by the provisions of the law."

- Και το Εφετείο συμφώνησε με το πρωτόδικο Δικαστή- 35 ριο και στη σελίδα 511 αναφέρει τα εξής:

"Only when there exists a dispute as to whether the debtor is entitled to the protection of the provisions of the Law necessity arises for a determination by a competent Court set up under section 8 of the Law to pronounce on the subject."

5

Στη συγκεκριμένη περίπτωση οι αιτητές ουδέποτε κηρύχθησαν πληγέντες ή εκτοπισθέντες αν και καταχώρησαν σχετική αίτηση στο αρμόδιο Δικαστήριο που δεν έχει ακόμα εκδικαστεί. Αντίθετα οι πιστωτές τους και συγκεκριμένα η Λαϊκή Κυπριακή Τράπεζα Λτδ. συνεχίζει να χρεώνει τους λογαριασμούς των αιτητών με τόκους. Τα προπολεμικά δάνεια επί των οποίων χρεώνονται οι επίδικοι τόκοι, αναφέρονται προς τη Λαϊκή Κυπριακή Τράπεζα Λτδ., η οποία επιμένει ότι οι αιτητές δεν είναι πληγέντες οφειλέτες και επομένως υποχρεούνται στην πληρωμή όχι μόνο των επίδικων τόκων αλλά και του σχετικού κεφαλαίου.

10

15

Οι υποθέσεις *M. Δημητριάδης Λτδ. v. Δημοκρατίας και Amazon Enterprises Ltd. v. Δημοκρατίας*, είναι προσφυγές που αποφασίστηκαν από Δικαστή του Δικαστηρίου τούτου κατά την άσκηση της πρωτοβάθμιας αναθεωρητικής του δικαιοδοσίας. Ο δικηγόρος του καθ' ου η αίτηση υποστήριξε ότι με βάση το σκεπτικό των αποφάσεων τούτων ήταν εύλογα επιτρεπτό στον Έφορο Φόρου Εισοδήματος να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η αιτήτρια Εταιρεία ήταν πληγείσα εντός της εννοίας του περί Ανακουφίσεως Οφειλετών (Προσωρινά Διατάξεις) Νόμου 24/79, όπως τροποποιήθηκε.

20

25

Δε συμφωνώ με την θέση του δικηγόρου των καθ' ων η αίτηση. Εάν το σκεπτικό των δύο τούτων αποφάσεων είναι ότι ένα πρόσωπο μπορεί να θεωρηθεί ως πληγείς ή εκτοπισθείς οφειλέτης χωρίς να έχει τη συναίνεση του πιστωτή του ή να κηρυχθεί ως τέτοιος από το αρμόδιο Δικαστήριο, με όλο το σέβας, δε συμφωνώ με τον πρωτόδικο Δικαστή.

30

35

Δεν υπάρχει πουθενά στο Νόμο 24/79 καμιά πρόνοια

που να δίνει εξουσία στον Έφορο Φόρου Εισοδήματος να αποφασίζει κατά πόσο ένα πρόσωπο είναι πληγείς ή εκτοπισθείς στις περιπτώσεις όπου ο πιστωτής δε συναινεί ότι ο οφειλέτης είναι πληγείς ή εκτοπισθείς.

- 5 Για όλους τους πιο πάνω λόγους κρίνω ότι δεν ήταν εύλογα επιτρεπτό στον Έφορο Φόρου Εισοδήματος να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η αιτήτρια Εταιρεία ήταν πληγείσα ή εκτοπισθείσα εντός της έννοιας του Νόμου 24/79. Συνεπώς, οι προσφυγές επιτυγχάνουν και οι επί-
- 10 δικες αποφάσεις του Εφόρου Φόρου Εισοδήματος ακυρώνονται. Καμιά διαταγή για έξοδα.

Επίδικες αποφάσεις ακυρώνονται χωρίς έξοδα.